

Vec C-283/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

25. jún 2020

Vnútroštátny súd:

Tribunal du travail francophone de Bruxelles

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

1. december 2019

Žalobcovia:

CO

ME

GC

a 42 ďalších

Žalovaní:

MJ

Európska komisia

Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ)

Rada Európskej únie

Eulex Kosovo

I. Predmet sporu a relevantné skutočnosti

- 1 Misia Eulex Kosovo bola založená jednotnou akciou Rady 2008/124/SZBP zo 4. februára 2008 o misii Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove, Eulex Kosovo (Ú. v. EÚ L 42, 2008, s. 92, ďalej len „jednotná akcia z roku 2008“). Táto misia bola pôvodne zavedená na obdobie 28 mesiacov a bola viackrát predĺžená.
- 2 Misia EULEX KOSOVO pôvodne nemala právnu subjektivitu a konala prostredníctvom svojho vedúceho misie, ktorý bol zodpovedný najmä za misiu v teréne, dával pokyny celému personálu a bol zodpovedný za plnenie rozpočtu podľa podmienok zmluvy podpísanej s Komisiou. Takisto bol poverený uzatváraním zmlúv s medzinárodným a miestnym civilným personálom.
- 3 Misii EULEX KOSOVO bola priznaná právna subjektivita a procesná spôsobilosť rozhodnutím Rady 2014/349/SZBP z 12. júna 2014, ktorým sa mení jednotná akcia 2008/124/PESC o misii Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove, EULEX KOSOVO (Ú. v. EÚ L 174, 2014, s. 42) (ďalej len „rozhodnutie 2014/349“).
- 4 MJ zastával funkciu vedúceho misie od 1. februára 2013 do 14. októbra 2014 za podmienok spresnených najmä v zmluvách, ktoré s Komisiou uzatvoril 1. februára a 7. júna 2013.
- 5 Žalobcovia boli alebo niektorí z nich ešte sú zamestnaní v Kosove v službách misie EULEX KOSOVO ako medzinárodný civilný personál na základe pracovných zmlúv na dobu určitú uzatvorených na jeden alebo viac mesiacov (najviac na jeden rok), ktoré boli opätovne obnovené.
- 6 Zmluvy uzavreté a obnovené pred tým, ako misia EULEX KOSOVO nadobudla právnu subjektivitu, boli vypracované a podpísané vedúcim misie vo vlastnom mene. Naopak, pokiaľ ide o zmluvy uzavreté a podpísané medzi 12. júnom 2014 a 14. októbrom 2014, čo je obdobie, počas ktorého misia mala právnu subjektivitu, MJ, vedúci misie konal ako „zástupca“ misie, t.j. ako držiteľ splnomocnenia čisto na zastupovanie, či dokonca ako orgán tejto misie.
- 7 Podľa žalobcov spôsobila reklasifikácia rôznych funkcií v roku 2012 zmenu opisu ich úloh a podstatné zníženie ich odmeny. Po tejto nasledovali tri „vlny“ neobnovenia zmlúv na jar a počas leta roku 2013, na jeseň roku 2014 a na jeseň roku 2016.
- 8 Žalobcovia namietajú reklasifikáciu ich pracovných funkcií (a z toho údajne vyplývajúce zmeny ich pracovných podmienok) a/alebo neobnovenie ich zmlúv, rovnako ako aj „služobný poriadok“, ktorý sa na nich uplatňoval/uplatňuje, najmä z hľadiska sociálneho zabezpečenia.

- 9 K reklasifikácii funkcií a k prvej vlne neobnovenia zmlúv došlo napriek tomu, že misia EULEX KOSOVO ešte nemala právnu subjektivitu, a to prostredníctvom vedúceho misie, ktorý konal vo svojom vlastnom mene.
- 10 Žalobcovia pôvodne zažalovali len prvých štyroch žalovaných:
- MJ ako vedúceho misie EULEX KOSOVO „*bez právnej subjektivity*“, ktorý podpísal ich zmluvy vo vlastnom mene,
  - Komisiu ako delegujúci orgán, ktorý hierarchicky zodpovedá za vedúceho misie a za plnenie rozpočtu misie;
  - Európsku službu pre vonkajšiu činnosť ako osobu zodpovednú za riadenie civilných operácií vo všeobecnosti a osobitne za rozhodnutia prijaté na základe jednotnej akcie z roku 2008;
  - Radu ako inštitúciu, ktorá vymenovala MJ za vedúceho misie a ktorá musí niesť zodpovednosť za úkony, ktoré sú tomuto pripísateľné.
- 11 Títo štyria žalovaní spochybnili súdnu právomoc a rozsah právomoci súdu rozhodnúť o žalobách, ktoré boli proti nim jednotlivito podané. MJ okrem iného spochybnil prípustnosť žalôb podaných proti jeho osobe s tvrdením, že keď misia EULEX KOSOVO nemala právnu subjektivitu, musel pracovné zmluvy žalobcov podpísať nanajvýš ako splnomocnenec Európskej únie a že ako taký nemohol byť viazaný vo svojom vlastnom mene. Odvolával sa najmä na rozsudok Cour du travail de Bruxelles (Pracovný súd Brusel, Belgicko, 4. komora) z 12. decembra 2017 v spore medzi bývalým pracovníkom misie EULEX KOSOVO proti bývalému vedúcemu misie a proti samotnej misii, hoci táto ešte nemala právnu subjektivitu.
- 12 Európske inštitúcie namietli, že vedúci misie EULEX KOSOVO neboli nikdy splnomocnencami Európskej únie, pretože pred tým, ako misia nadobudla vlastnú právnu subjektivitu, boli výslovne oprávnení konať vo svojom vlastnom mene. Okrem toho tvrdili, že vedúci misie pôvodne konali „*ex officio*“, teda ako zástupcovia misie EULEX KOSOVO, napriek tomu, že táto misia (ešte) nemala právnu subjektivitu, rovnako ako to je v prípade zástupcov *de facto* združenia alebo zástupcov odborovej organizácie.
- 13 MJ a európske inštitúcie takisto namietli prípustnosť žalôb, ktoré boli proti nim podané, s tvrdením, že odkedy misia EULEX KOSOVO nadobudla právnu subjektivitu a procesnú spôsobilosť, bola táto ako jediná zodpovedná za všetky nároky a záväzky vyplývajúce z výkonu mandátu tak do budúcnosti, ako aj za minulosť, a to podľa nového článku 16 ods. 5, ktorý bol do jednotnej akcie z roku 2008 vložený rozhodnutím 2014/349. V nadväznosti na túto poslednú uvedenú námietku žalobcovia navrhli, aby bola misia EULEX KOSOVO zaviazaná vstúpiť do konania ako vedľajší účastník.

- 14 Vnútroštátny súd rozsudkom z 1. júna 2018, ktorým zároveň zo žaloby vyradil vedúceho misie a európske inštitúcie za obdobie plynúce od 12. júna 2014, nariadil opätovné otvorenie ústnej časti konania, aby účastníci konania analyzovali existenciu „splnomocnenia“ vedúceho misie za obdobie pred 12. júnom 2014.

II. Dotknuté ustanovenia

- 15 Jediné ustanovenia, ktoré možno v prejednávanej veci uplatniť, sú európske ustanovenia, ktoré sú konkrétne uvedené nižšie.

Jednotná akcia z roku 2008 (pred jej zmenou, ku ktorej došlo 12. júna 2014)

Článok 8

„1. Vedúci misie preberá zodpovednosť a vykonáva velenie a riadenie EULEX KOSOVO na mieste operácie.

...

3. Vedúci misie vydáva pokyny všetkým členom personálu EULEX KOSOVO, v tomto prípade i podpornej zložke v Bruseli, s cieľom účinne realizovať EULEX KOSOVO na mieste operácie a na základe pokynov veliteľa civilnej operácie preberá jej koordináciu a každodenné riadenie.

...

5. Vedúci misie zodpovedá za plnenie rozpočtu EULEX KOSOVO. Vedúci misie na tento účel podpíše zmluvu s Komisiou.

Článok 9 ods. 3

„EULEX KOSOVO môže podľa potreby zamestnávať aj medzinárodných zamestnancov a miestny personál na základe zmluvy“.

Článok 10 ods. 3

Podmienky zamestnávania a práva a povinnosti medzinárodného a miestneho personálu [medzinárodného a miestneho civilného personálu – *neoficiálny preklad*] sa ustanovia v zmluvách medzi vedúcim misie a členmi personálu.

Oznámenie Komisie z 30. novembra 2009 o osobitných poradcoch Komisie poverených vykonávaním operačných činností SZBP, ako aj o medzinárodnom zmluvnom personále

- 16 Toto oznámenie spresňuje, že „v zmluve sa má stanoviť, že osobitní poradcovia pre SZBP uzatvárajú pracovné zmluvy v ich mene podľa pravidiel účinných pre

zamestnancov prijatých osobitnými poradcami pre SZBP“ [*neoficiálny preklad*], že osobitný poradca pre SZBP uzatvára pracovnú zmluvu na prijatie osoby ako medzinárodného zamestnanca vo vlastnom mene“ a že „pracovnú zmluvu na prijatie osoby ako medzinárodného zamestnanca osobitného poradcu pre SZBP podpisuje osobitný poradca pre SZBP“ [*neoficiálny preklad*].

III. Potenciálne relevantná judikatúra

- 17 Súd odkazuje na dva rozsudky Cour du travail de Bruxelles (Pracovný súd Brusel):
- rozsudok z 12. decembra 2017, v ktorom Cour du travail (pracovný súd) rozhodol, že zamestnávateľom člena medzinárodného personálu zamestnaného v službe misie EULEX KOSOVO predtým, ako táto misia nadobudla právnu subjektivitu, nebol vedúci misie, ale Európska únia, pričom vedúci misie bol len jej splnomocnencom,
  - rozsudok z 8. januára 2019, ktorým tá istá komora toho istého súdu len v inom zložení rozhodla v rovnakom zmysle v súvislosti s inou misiou „SZBP“, pričom spresnila, že zamestnávateľom bola „Európska únia zastúpená Komisiou“.

IV. Posúdenie súdu a opätovné otvorenie ústnej časti konania

- 18 Pokiaľ ide o zmluvy uzavreté medzi MJ a Komisiou 1. februára 2013 a 7. júna 2013, súd uvádza tieto skutočnosti:
- MJ podpísal vo svojom vlastnom mene zmluvy, ktoré uzatvoril s Komisiou 1. februára 2013 a 7. júna 2013 a na základe ktorých mu boli účinne pridelené niektoré rozpočty pre potreby misie, konkrétne na pokrytie odmien personálu (článok 4 zmluvy zo 7. júna 2013), teda rozpočet, za ktorý sa zaviazal prevziať plnú zodpovednosť až do tej miery, že bol povinný Komisii nahradiť všetky sumy, ktoré by mu boli vyplatené neoprávnené alebo ktoré by využil nevhodným spôsobom (článok 9 tej istej zmluvy), a uzatvoriť osobitné poistenie na krytie jeho finančnej zodpovednosti z tohto dôvodu, ako aj na náhradu všetkých škôd, ktoré by pri plnení svojich úloh spôsobil svojim konaním (*by himself*) Komisii alebo tretím stranám vrátane strán, s ktorými by mal v tomto rámci prípadne uzatvoriť zmluvy (článok 12.3 tej istej zmluvy).
  - článok 11.1 zmluvy uzavretej 7. júna 2013 tiež spresňuje, že osobitný poradca uzatvorí pracovné zmluvy so svojím personálom vo vlastnom mene.
- 19 Súd tiež poznamenáva, že pracovné zmluvy uzavreté s MJ pred júnom 2014 ho výslovne uvádzajú nielen jeho osobným menom, ale aj ako „zamestnávateľa“, a tiež výslovne odkazujú na článok 11.1 zmluvy zo 7. júna 2013, pričom

sprešňujú, že tento článok MJ oprávňuje „ako osobitného poradcu na uzatváranie pracovných zmlúv vo vlastnom mene“ (bod II preambuly zmlúv).

- 20 Pokiaľ ide o obdobie pred 12. júnom 2014, súd vzhľadom na uplatniteľné ustanovenia a zmluvy dospel k záveru, že žalobcovia oprávnene zažalovali MJ osobne a že za súčasného stavu má v žalobe zostať ako žalovaný, a to bez ohľadu na rozsudok Cour du travail de Bruxelles (Pracovný súd Brusel) z 12. decembra 2017.
- 21 Súd sa totiž domnieva, že nemožno *a fortiori* bez akéhokoľvek rozdielu, výhrady alebo doplnujúcej analýzy tvrdiť, že vedúci misie EULEX KOSOVO bol „len splnomocnencom Európskej únie na výkon tejto misie“, keďže misia EULEX KOSOVO v tom čase nedisponovala vlastnou právnou subjektivitou, ani rozhodnúť, že žaloba podaná proti nemu je neprípustná len z dôvodu, že „žalobu v zásade nemožno podať proti splnomocnencovi, ale len proti splnomocniteľovi“, pretože existujú rôzne prípady, keď „splnomocnenec“ osobne zodpovedá za úkony, ktoré vykonal v mene jeho „splnomocniteľa“, a/alebo môže byť zažalovaný v súdnom konaní za a namiesto jeho splnomocniteľa, aj keď iba vo svojej funkcii. Platí to najmä pre:
- prípad tzv. „nedokonalého“ zastúpenia alebo splnomocnenia nazývaného „nereprezentatívne“, teda práve vtedy, keď splnomocnenec koná vo vlastnom mene na účet svojho splnomocniteľa. V tomto prípade zmluvný vzťah vzniká v zásade medzi splnomocnencom osobne a jeho zmluvným partnerom bez toho, aby existoval priamy postih medzi splnomocniteľom a týmto zmluvným partnerom a naopak,
  - alebo tiež pre prípad splnomocnenia ad agendum (ktoré treba odlišiť od splnomocnenia ad litem, ktoré sa používa pre potreby zastupovania združenia bez právnej subjektivity), na základe ktorého môže byť splnomocnenec formálne účastníkom konania vo svojom vlastnom mene, ale na účet svojho splnomocniteľa tak, že jednoducho uvedie svoje postavenie.
- 22 Súd konštatoval, že bolo potrebné, aby účastníci konania podrobnejšie analyzovali existenciu „splnomocnenia“, ktoré bolo MJ ako vedúcemu misie prípadne udelené, a podľa okolností presnú povahu tohto splnomocnenia a účinky, ktoré z neho prípadne vyplývali, skôr ako s konečnou platnosťou rozhodne o otázke, či MJ môže/musí v konaní zostať ako žalovaný alebo či sa má zo žaloby vyradiť z dôvodu, že v tom čase v skutočnosti konal len v mene a na účet Európskej únie (v zastúpení jednej a/alebo ďalšej z jej inštitúcií, ktoré sú tiež stranami prejednávanej veci) v rámci splnomocnenia čisto na zastupovanie. Nariadil preto opätovné otvorenie ústnej časti konania.

V. Stanovisko účastníkov konania

- 23 Žalobcovia navrhujú, aby ich žaloby proti európskym inštitúciám boli vyhlásené za prípustné v rozsahu, v akom sa týkajú akéhokoľvek aktu/akéhokoľvek

úkonu/akéhokoľvek nesplnenia povinnosti, ktorého sa vedúci misie dopustil. Subsidiárne navrhujú, aby bolo konanie prerušené až do vyhlásenia rozsudku vo veci T-602/15 RENV, a ďalej subsidiárne navrhujú, aby ich žaloby boli vyhlásené za prípustné v rozsahu, v akom sú podané proti MJ.

- 24 MJ navrhuje, aby súd vyhlásil žaloby podané proti jeho osobe za neprípustné. Domnieva sa totiž, že misia Eulex Kosovo je zamestnávateľom žalobcov v prípade všetkých dotknutých zmlúv.
- 25 Európske inštitúcie sa domnievajú, že nie sú zamestnávateľmi žalobcov, a navrhujú, aby žaloby podané proti nim z dôvodu pracovnoprávneho vzťahu boli vyhlásené za neprípustné alebo prinajmenšom nedôvodné.
- 26 Na pojednávaní 4. júna 2019 sa účastníci konania zhodli na tom, že otázka existencie splnomocnenia vedúceho misie a povahy a účinkov takéhoto splnomocnenia musí byť predmetom prejudiciálnej otázky, ktorá sa položí Súdnemu dvoru Európskej únie, keďže zahŕňa výklad aktov prijatých inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie v zmysle článku 267 ZFEÚ. Súd s týmto návrhom súhlasil.

VI. Odôvodnenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 27 Všeobecný súd a Súdny dvor Európskej únie už mali príležitosť prejednať rôzne veci týkajúce sa misie EULEX KOSOVO alebo iných misií rovnakého druhu na podnet členov medzinárodného civilného personálu zamestnaného pre potreby misie.
- 28 Nemali však ešte príležitosť zaoberať sa otázkou identifikácie zamestnávateľa tohto personálu a/alebo jeho zástupcu za obdobie pred tým, ako misia nadobudla právnu subjektivitu, keď už misia napriek tomu mohla robiť nábor personálu na zmluvnom základe prostredníctvom vedúceho misie, ktorý podpisoval zmluvy vo vlastnom mene, a keď už personál bol v skutočnosti v službe misie zamestnaný.
- 29 Táto identifikácia je v prejednávanej veci nevyhnutná na to, aby bolo možné preskúmať prípustnosť a/alebo dôvody určitých žalôb podaných tak proti MJ, ako aj proti európskym inštitúciami v rozsahu, v akom sa týkajú obdobia pred 12. júnom 2014.

VII. Prejudiciálna otázka

- 30 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vnútroštátny súd kladie Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa články 8.3 a 10.3 jednotnej akcie Rady 2008/124/SZBP zo 4. februára 2008 o misii Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove, EULEX KOSOVO, pred jej zmenou a doplnením prostredníctvom rozhodnutia Rady

2014/349/SZBP z 12. júna 2014, prípadne v spojení so všetkými ďalšími relevantnými ustanoveniami, vykladať v tom zmysle, že postavenie zamestnávateľa členov medzinárodného civilného personálu zamestnaného v službách misie EULEX KOSOVO počas obdobia pred 12. júnom 2014 priznávajú vedúcemu misie v jeho vlastnom mene a na vlastný účet, alebo, berúc do úvahy najmä články 8.5 a 9.3 jednotnej akcie 2008/124/SZBP pred jej zmenou a doplnením z 12. júna 2014, tak, že postavenie zamestnávateľa priznávajú Európskej únii a/ alebo inštitúcii Európskej únie, ako je Európska komisia, Európska služba pre vonkajšiu činnosť, Rada Európskej únie alebo akákoľvek iná možná inštitúcia, v mene ktorej vedúci misie do uvedeného dňa konal na základe splnomocnenia, delegovania právomoci alebo akejkoľvek inej formy zastúpenia, ktorú treba prípadne určiť?“